

מסורת הש"ס

(6) [קמן] (ב) חולין
לג: טעה ב"ג, (8) [ומעיי
פרכה מן, (7) [קולין
אל] (8) [ומלאה אש מ"ן]
(1) מה שישאל לטעם כ"ל-
רמ"ג, (1) [לא מלאה אש
רק בהגמטא פו: רש"י
ד"ה מפני שמוצת משמע
ק: אמנם נשי"י חולין
ט: ד"ה אש מלאה כן
לשאל] (8) [ועיי' מוספת
ענין פו: ד"ה כל ותיק'
חולין ט: ד"ה אש מילה],
(9) [ומספיק כ"ל], (1) ר"מ
תנן שז' עז' על גלגל דגור
א"ה.

תורה אור השלם

1. וכל בלי דרש אשר
יפלי נהיה אל תובו כל
אשר בתובו ושמא ואחו
חשבו: וירקא יא יג
2. מפל האכל אשר
יאכל אשר יבוא עליו
מים ושמא וכל משקה
אשר ישתה בכל כלי
יטמא: וירקא יא יד

הנהרות מדר"ב
רנשבורג

א] ר"מ ד"ה וכל ותיק'
וסי' דהבמה לעיל וה"ל
קרא. מלא לעיל תחק וי"ב
י"ג כתיב ה"ל קרא:

מוסף רש"י

בו ביום דרש ר"ע.
מפני נדבות (כת) אמרין
לכל הישג דמינו כי ביום
הוא ח"ס ששמיני את
ל"ח כן עושה לנשואת.
שמרתי תלמידי שמתו
רשות ליבם לכל שיה
וכן מליחל אמר כל ח"ס
שאל חותב כתיב אל יבום
למכרתי ורמתי פניה כי
ביום ולא יחיה ה"ל
מליה ביום המדרש א"ל
פירשה (סוטה 43) וכל
כלי חרש אשר יפול
מיום וגו'. שרן שפול
(לחרי תנור שהוא על
הרס המטה וה"ל הוא
לאשין והתנור ממנה
שפוטו וה"ל שני וכו' וכו'
יעמא. וכו' אמר טמא. כל אשר
נחטו טמא, אלא יטמא.
למדרש מ"ש יעמא ששטמא
אחרים (סוטה 43) לימד
על כפר שני. לה"ל נקט
כתיב לפי שהוא מלי חמור
שואל ל"ה חרש (שם) דתסם
שואל כחכות מתיב (חולין
47) עושה שישני
בחולין. וקרא סתמא
כתיב (סוטה 43) משמע
כן חולין כן תומאה
(חולין 47).

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים י"ח.

רבינו חננאל

קלה מיהת שהיא טומאה
אובלין תטמא. אמאי תני
בטלו במעיה, דאם תאמר
כי ר' יהודה הכי רמי לטעם
דרטמאה קלה מטמא, והא
תנא קמא נמי בשרה טמא
קתני, כלומר לא היא
טומאה מי תטמא עצמה
שהיא טומאה חמורה, אלא
טומאה קלה היא טומאה
אובלין הוא דטמא, ואי
הכי מאי כתיב, (ואמרין
חסורי מחסרי והכי קתני,
בשרה טמא עושה קלה,
אבל טומאה מי תטמא
שהיא חמורה טומאה
במשא לא, דברי ר' יהודה,
שר' יהודה אומר בטלו
במעיה, ליעולם באובלין
ר' יהודה כ"י יוסי ר' יוסי
שמעון סבורא ליה, רב אחי
אמר ליעולם בטלו לגמרי,
פסוק דהו' משקט סודת,
אמר מר ר' יוסי ר' שמעון
אמרין לאובלין טמאין
כ"י, אמרין ר' יוסי ר' יוסי
שמעון בביטת ר' עקיבא
אמר שהמשקין טמאין
את האובלין, ולא את
הכלים דרדריש יריסא
י"טמא הנוגע בו, ודחין
בביטתו פ"ק בו ביום דרש
ר' עקיבא, וכל כלי חרש
גז, [ומכתיב דרש הכא
גז, וכל משקה האכ
ר' יוסי וכל משקה האכ
ישהה בכל כלי יטמא,
האובלי הנוגע במשקה אולי
יטמא, אהא אומר האוכל
קודם קודם ונפסלי כדפ"ה] בהמקין
(גמין ג) דכתיב ששאל חיותן בכל זמן
משום ומלאכה, וכל אשר לא
קידוש מדחשיב להו סופו לטמא
טומאה חמורה ומלאכה אינה פוסלת
אחר קידוש כדחנן במסכת פרה
(פ"ד מ"ד) מ"ס מלאכה פוסלת זמן
עד שימן לתוכו אפר (ו) [וכפי"ה] יליף
לה מדחשיב למי נדה וכבר הס' למי
נדה ונטלו במעיה משום היסק הדעת
דכ"י משום דכתיב למשמרת יאלו אלו
שאינם למשמרת והואיל ששתמה מהן
הפירה: לא מצינו טומאה עושה
כיוצא בה, פ"י הקונ' דדרשין לקמן
יעמא שאין טומאה עושה כיוצא בה
וזאת פסריס דל"ג לקמן ולשון לא
מצינו לא משמע כן דמשמע דמעלמא
נפקא לן ממשמעות ומפ"י לא מצינו
טומאה עושה כיוצא בה דדרשין
לעיל (דף י"ד). מטמא הוא:

הא בשרה טמא קתני. משמע דוקא בשרה אכל אדם וכלים לא
והיינו משום דנפקלו בהיסק הדעת ואם תאמר כיון דפרחה
מהן טומאה חמורה אפי' טומאה קלה לא לטמא דהא אמרי' בפ' בא
סימן (נדה גא) ובפ' טבול יום (ומי' קה) כל שסופו לטמא טומאה
חמורה לא בני הכשר שרן וחסוי
בלאו נגע בשרן דוקא בעוד
שסופו לטמא וטומאה חמורה אכל
כשאין ראוי כבר לטמא טומאה
חמורה בני הכשר כדלמדין כפרק
הנמה המקשה (חולין עג): גבי בשר
הפורס מאכר מן והכי דלא מהי ליה
(ומה שסופו לטמא טומאה חמורה
כשהיה עם אביו לשהי מוכשר כיון
ללאחר שפירש ממנו אין ראוי לטמא
טומאה חמורה וי"ל דלא התיס
כששימש טומאה עץ שישם כדלמדין
כהעור והרועט (שם דף קנ"ט). ולכן
כשפירש מאביו בני הכשר אכל מי
חטאת נזירך שיהו ראוין ממתלה
לשהי ומלא טומאה חמורה שלהן
אינו מנשה עץ אלא מטעם שיהיו
ראוין לשתיה אדם דכ"ה לא היו
ראוין להואה ולכן אף כשנפסלו לא
פריחה טומאה משקין:

בבב"ל במעיה. אכל נעודם צניה
לא נעטלו אפי"ג דלמדין
נמסכת פרה (פ"ט מ"ג) דכל העופות
פוסלין מי מטמא אורי' דהתם מירי
קודם קודם ונפסלי כדפ"ה] בהמקין
(גמין ג) דכתיב ששאל חיותן בכל זמן
משום ומלאכה, וכל אשר לא
קידוש מדחשיב להו סופו לטמא
טומאה חמורה ומלאכה אינה פוסלת
אחר קידוש כדחנן במסכת פרה
(פ"ד מ"ד) מ"ס מלאכה פוסלת זמן
עד שימן לתוכו אפר (ו) [וכפי"ה] יליף
לה מדחשיב למי נדה וכבר הס' למי
נדה ונטלו במעיה משום היסק הדעת
דכ"י משום דכתיב למשמרת יאלו אלו
שאינם למשמרת והואיל ששתמה מהן
הפירה: לא מצינו טומאה עושה
כיוצא בה, פ"י הקונ' דדרשין לקמן
יעמא שאין טומאה עושה כיוצא בה
וזאת פסריס דל"ג לקמן ולשון לא
מצינו לא משמע כן דמשמע דמעלמא
נפקא לן ממשמעות ומפ"י לא מצינו
טומאה עושה כיוצא בה דדרשין
לעיל (דף י"ד). מטמא הוא:

רבינא אמר מגופיה משקין. דאי
מצית אמרת. דאי ס"ד
לעומת משקין לא לנמוז אלא מד
יעמא מרי זימני למי לי למעוטי שאין
טומאה עושה כיוצא בה: ומה
הבאין משקין וי"ל דהכא עבד שפיר ק"ו דמה כלי שאין
טומאה כלי משום שהוא קל שאינו אכ
הטומאה טומאה כלי וכ"ש משקין הבאים מחמת כלי דקילי טפי אכל
מה שאין טומאה אובלי קאמר רבי יוסי (ועי' לכלים טהור: ומה כלי.
משקין הבאים מחמת כלי שנגע במת מוגלן דלא מטמאו כלי דמק"ו
דכלי לא אחי דכלי שנגע במת מטמא כלי וי"ל דהאי קרא בשרן
כתיב אכל משקין שנגעו בכלי שנגע במת לא כתיב:
ולאו

גבי יעמא דקאמר רבי יוסי (ועי' דמעמא אובלי הי' דרש ליה
וכל משקה אשר ישא בכל כלי. אם היה המשקה הזה נחמוץ של כל היום
מצינו טומאה שטומאה כיוצא בה. כדלמדין לקמן [ע"ג] דלהכי קרינא יעמא למימר דהוא טמא וי"ל דהא האוכל: לא
דכתיב במשקה כשיפיה דקרא לטמא משקין קאמר ויעמא דרישא דכתיב גבי אובלי ע"כ לעמא משקין מוקמי ליה לקמיה א] דהכתיב לעיל
מהאי קרא טמא הוא ואמרין הוא טמא ואין עושה כיוצא בו: ואי ס"ד. האי יעמא
לעריבניה ונכתבניה וי' ואימא. יעמא דסיפא לטמא את הכלים ואמאי קאמר רבי יוסי (ועי' לכלים טהור: ומה כלי. שטימא את המשקה
הזה לא יוכל לטמא את הכלי כדלמדין לקמן [ב:] כל אשר נחמוץ יעמא מכל האוכל אובלי למעוטי אובלי מכלל דמשקין מטמאי א"כ יעמא למי לה ליה
מחזיר כלי חרס משקין אלו שבאין מחמת כלי אינו דין כו': ואימא כי לא מטמאו משקין הכלים מחמת כלי. דכדפי קל וזמור הוא
דנפקא לן דאין משקה מטמא כלי (ואימא כי לא מטמאו משקין כלי) הני מילי משקין הבאין מחמת כלי אכל משקין שנגעו בשרן יעמאו: ומהני

כעטו במעיה. דאין ראוין למי חטאת ואין עוד שמן עליהן. ואי
אית ליה לרבי יהודה משקין בעלמא מטמאו אובלי נמי דנטלי מתורת
מי חטאת לענין דלא הוי עמא אכ הטומאה לטמא אדם וכלים שם
משקה טמא מי ליכא עליהו כשאר משקין לטמא בשר זה שהוא אובלי
ואמאי נעטו במעיה לגמרי אפילו
לעמא בשר זה דהיינו טומאה אובלי
קלה ניה דטומאה חמורה לא מטמאו
אם נגעו אדם וכלים בהן בתוך
העיסה דהא אין שם מי חטאת
לענין טומאה קלה כגון אה הכשר
לעמא דהא משקין בעלמא נינו
ושם טומאה לא פקע מינייהו דייטמאו
ממת עמא דאין נגיעה גדולה ממה
שאן נוגעין בעמאן וכי אילי שם מי
חטאת מינייהו הוו להו משקין שנגעו
במי חטאת אלא ש"מ מוטלו הדך
ציה ויזין דנחוק לא מטמאו משקין
אובלין אלא מדרבנן הכא דמילתא
דלא שפירח לא גזר: טומאה חמורה.
אדם וכלים. טומאה קלה אובלין:
ושם בשרה עמא קאמר. דלא טימא
אלא את הכשר ולא מלא אדם וכלים
הנוגעין בהן טמאין: אכל טומאה
חמורה. שיהא עריין שמן עליהן
לעמא אדם היגע בהן לא מטמאי
ס"י יהודה אומר נעטו במעיה מתורת
מי חטאת: רב אחי אמר לעולם
לגמרי. דלפי' שם משקה בעלמא
ליכא עלייהו דה"ל משקה קרוח ומניח
כת"כ] וכל משקה אשר יששה בכל כלי
יעמא פרט למשקה סרוח: ר' יוסי
תלמידו של ר' עקיבא היה כדתיב
ביבמות כהכא על יעמא (דף סג):
והיה העולם שמש עד שבה ר"ע אכל
רבותיו שצדוקים ושפלה לם ואלו הן
רי"ח ורבי יהודה ור' יוסי ור"ש ור"א
כן שמעו: דריש יעמא. דכתיב
גבי אובלין טמאין יעמא ויהיו נמי
דריש יעמא דכתיב גבי משקין טמאין
יעמא: בו ציום. ציום שמינו את
רי"ח בן עזריה לנשיאות: אשר יפול
מסא אל פונו. ומתה כהכל שזמנין
(חולין ד): וע"פ שאל נגע אלא נמלה
באירו הי"ל כלי ראשון וכתיב כל אשר
נחטו יעמאי' מחמת הכלי הי"ל אובלי
שני ואינו אומר טמא אלא יעמא
לדרוש ציה יעמא: לימד על כפר
שני. דהא קרא משמטי באובלין
דכתיב צהריה מכל האוכל אשר יאכל
והוא חרש עושה הכלי יעמא אלמא
כבר שני עושה שלישי ואף בחולין
דקרא סתמא כתיב. והא ליכא למימר
דאובלין שבו מקבלין טומאה מן
השרן דליהו אורי כלי כמאן דמלי עומא
אף כליש שבאירו יעמאו ובפרקין [ב] מפרשינן לה כדפי' דעל כרחק
שני הוא ומן הכלי הוא מקבלה שמעמא את השלישי. ואפי' שמעתי
כבר עושה כיוצא בו וזאת ליה לר"ע אובלי מטמא אובלי ור"א לומר
כן משום דלא אשכחן לה כדפי' ועיי' הדחק נאמר ור"כ כי אשאי
לעיל [יד]. והא אין אובלי מטמא אובלי ודחיק נפשי' ואוקמה מדרבנן טמא
יעמא כר"ע ס"ל דהא ר"ע גופיה איירי ציה והוסף' עדות על עדותו
ולקמן דקאמר לא כך היה ולא מצי' לדחיה אלא ע"י טעם זה לא
מצינו טומאה עושה כיוצא בה הרי מצינו לר"ע ועוד כדפי' אמר
לקמן [ע"ג] כההוא יעמא לטמא את המשקין ולא אובלי כיוצא בו: והכא

גבי יעמא דקאמר רבי יוסי (ועי' דמעמא אובלי הי' דרש ליה
וכל משקה אשר ישא בכל כלי. אם היה המשקה הזה נחמוץ של כל היום
מצינו טומאה שטומאה כיוצא בה. כדלמדין לקמן [ע"ג] דלהכי קרינא יעמא למימר דהוא טמא וי"ל דהא האוכל: לא
דכתיב במשקה כשיפיה דקרא לטמא משקין קאמר ויעמא דרישא דכתיב גבי אובלי ע"כ לעמא משקין מוקמי ליה לקמיה א] דהכתיב לעיל
מהאי קרא טמא הוא ואמרין הוא טמא ואין עושה כיוצא בו: ואי ס"ד. האי יעמא
לעריבניה ונכתבניה וי' ואימא. יעמא דסיפא לטמא את הכלים ואמאי קאמר רבי יוסי (ועי' לכלים טהור: ומה כלי. שטימא את המשקה
הזה לא יוכל לטמא את הכלי כדלמדין לקמן [ב:] כל אשר נחמוץ יעמא מכל האוכל אובלי למעוטי אובלי מכלל דמשקין מטמאי א"כ יעמא למי לה ליה
מחזיר כלי חרס משקין אלו שבאין מחמת כלי אינו דין כו': ואימא כי לא מטמאו משקין הכלים מחמת כלי. דכדפי קל וזמור הוא
דנפקא לן דאין משקה מטמא כלי (ואימא כי לא מטמאו משקין כלי) הני מילי משקין הבאין מחמת כלי אכל משקין שנגעו בשרן יעמאו: ומהני